

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

5 de Postliminio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

nata assignata forent, contenderent. Augustus Imperator ipse cognoscens, secundum possessores pronuntiavit. ¶ Si tamen quædam ab hostibus nobis erepta a nostris reperantur, non sunt captiuium, sed prioribus dominis restitui debent, *l. si captiuus, §. expulsi, de captiuis*, nec iure prædæ continentur: quia non tam capta, quam reddita dicuntur. *l. ab hostibus in 2. de capti. & postlim. reuer. P.*

¶ Ex hoc iure belli capientium fiebant serui, qui viui ab hostibus capiebantur. *§. seruis autem ex eo appellati, & §. serui autem nascuntur, de iur. perso. l. manumissionum, de statu hom. P. l. si quis pro redemptione, C. de dona.* Et hodie inter Christianos non fiunt serui capti, quânis pro redemptione sui pretium dent, quod vocant *rancion*, quasi *reddition*: non secus cum olim captus in ciuilib. diffensionibus, ingenuitatem non amittebat, *l. si quis ingenuitatem, §. in ciuilib. de captiuis, in P.* Itaque ex communi interpretum sententia, iura captiuitatis & postliminii in personis non seruantur; sed capti ad certam fidelitatem seu homagium obligantur, & redemptionem soluant pro more nationum, quæ captiuis est, nisi redemptio excedat decem millia aureorum: vt si comitis, vel ducis est prehensio, quæ principis solius est.

¶ Parro tres quæ occupantur in bello, vel mobilia, vel immobilia sunt: mobilia aut prædæ nomine, aut manubiarum appellantur: prædæ, corpora ipsa capta ab hostibus sunt, *Boer. decif. 178. n. 3. 4. vbi sita seruari in regn. Francia, Anglia, & Hispania ait. & Bal. & Bart. in l. nam & seruis, de neg. gest. manubiarum, pecuniarum, quæ ex corporum captorum venditione, vt notat Gellius lib. 13. c. 24. Omnium commune nomen, spolia. Et Labeo: Si quid, inquit, in bello captum est, l. si quid in bello, de capt. l. penult. ad leg. Iul. pecul. d. l. si captiuus, §. expulsi, de captiuis, in prædæ est. ¶ Immobilia tamen bello occupata, placuit publicari, non singulorum fieri, vel fisco addici, *l. diuisus Commodus, de iur. fisci, in P.* mobilia vero capientium esse. *d. l. si quid in bello, & ibi Bart. & Alberi. & idem Alberi. in l. si quis pro redemptione, de donat.* Neque hodie capta, quamuis fieri aliter deberet, deferuntur duci, sed qui potest capere capit. *Boerius late 6 decif. 178. n. 6.* Obseruanda est tamen, olim ex disciplina militari fuisse, vt non esset prædæ singulorum occupantium militum, nisi specialiter iure concederetur, sed vt in commune in vnumque redacta delatave diuideretur a principe vel duce singulis, put quisque se litene in pugna gessisset. *can. dicitur aliquis, 23. q. 5. can. ius militare, 1. dist. Et Polybius meminit: Nunquam discriminis aliquid, inquit, lib. 2. hysto. c. 17. narrat enim Clodoucum regem Francorum, petenti episcopo vas abreptum in direptione ecclesie, respondisse eius legato, vt eam sequeretur vsque ad Sueffones, vbi cuncta quæ acquisita erant, diuidenda erant: addiditque fortitione diuidi solita, vt manifestum ex relata responsione militis, qui vtræque petitione ægre ferebat regi dari præter sortem. Id ipsum & scribit Ammonius lib. 1. hyst. Francorum, c. 12. Thebani quoque Corinthiique legatos ad Lacedæmonios miserunt, qui ex manubiis portionem prædæ communi belli gessit, periculisque contra Athenienses, petere: quibus negatis non quidem aperte bellum aduersus Lacedæmonios decreuerunt, sed tacitis animis tantam iram conceperunt, vt subesse bellum intelligi posset, vt auctor Iustinus ex Trogis lib. 5. Existat lex Dei, *Deuter. c. 20. omnem prædæ exercitus diuides. & comedes de spoliis hostium tuorum quæ Dominus dedit tibi tibi.* ¶ Iuuenio tamen aliquando prædæ populis Romani fuisse, non militum: vt ex Dionysio Halicarnassico lib. 7. colligitur postumus, apud quem Decius contra Marcium eximium ducentem agens coram populo, sic ait: *Scitis, inquit, omnes, prædæ ex hostibus nostra virtute partem, legibus addici populo, & nec ducem quidem exercitus in eam ius habere, ne dum priuatum aliquem. Sed quæ fortis esse eam vendere, & pecuniam referre in ararium. Hanc legem nullius ab vrbe condita, non dicam violauit, sed ne reprehendit quidem, excepto hoc vno Marcio. Alconius quoque; Pæd anus, in orat. 3. in Verrem, in fin. spolia de viuo hoste quæstia nobili, per deditioem, manubias veteres diuise ait, & fuisse hanc prædæ Imperatorum, ex qua quod vellent facerent. Fuit & deinceps tempus, quo partim***

in publicum duces referrebant, partim militibus distribuabant. *l. gon. lib. de antiquo iur. Rom. c. 15.* Pollicebantur & sæpe duces ad concitandos animos militum eidem prædæ; quam obicere exercitus Romanus Posthumium Imperatorem inficitem quas promiserat prædæ, facta in castris seditione, lapidauit. *Flor. lib. 1. Egiptome Lini. c. 12.* ¶ Neque tamen semper æque facta prædæ diuisio inter milites omnium: sed & duces præstantiores ethnici quoque, quibus pugna feliciter successerat, ex præcipuis munera Deo coniecerant: vt Gelon Syracusiorum rex, misit ex hostium manubiis, post victoriam Amilcaris & Carthaginensium, Delphos Apollini, quæ pro Deo habebat, tripodem auream sexdecim talentorum auri. Et Græci post victoriam de Persis habitam Thebis, alium tripodem ex decima delecta spoliatorum miserunt Delphos quoque; Et Athenienses id ipsum fecerunt reportata de Persis per Cimonem in Asia victoria, auctore Didoro Sicul. lib. 11. *Biblioth.* Et Syracusios etiam, post victoriam contra tyrannos, & subiectionem vrbium eorum, delectum quicquid optimi ex prædæ Cæmaubiis ad Delphos misisse, idem testatur *Diado. Sicul. lib. 11. auctor.* Vt & Abraham redies a victoria regum, sacerdoti Dei Melchisede, totius prædæ decimas dedit. *Genes. c. 14.*

¶ In summa quæ ex prædæ nobis quæruuntur ex hostibus debent etiam habere concessam ducis, vel populi, posthumium in nostris militibus, qui stipendarii sunt, & contenti alioquin debent esse stipendiis. *Luc. 3. Inuit hoc Philippus rex Macedonum in epistola ad Senatorem Atheniensem, ap. Demost. post. 1. Phisippicam. Quæ possessio, inquit, firmior fieri potest hac quæ primam a maioribus nostris concessa est: deinde iure belli denovo nostra facta postremo a vobis concessa est: ¶ Item tamen obseruandum, iustam prædæ esse, quæ hostibus eripitur, id est, quibus publice bellum indictum est. *hostes sunt, de capt. & postlim. reuer. l. hostes, & l. quos nos hostes, de verbor. signif. Quæ enim latrociniis a nobis furantur & prædones, iure belli non possunt sibi acquirere, nec quæ in seditione concius sibi eripiunt.**

De Postliminio. Cap. 5.
Lib. 49. Tit. 15. Lib. 3. C. tit. 51.

- 1 Res duobus modis exeunt a potestate hostium, per postliminium, & redemptionem.
- 2 Postliminium quid, eod.
- 3 Status quaratione rerum & personarum mutatur captiuitate.
- 4 Postliminii fictio quid operetur in successione capti, & in aliu.
- 5 In postliminii fictioe consideranda.
- 6 Postliminium quid restituit.
- 7 Postliminii duplex species.
- 8 Ab hostibus repetituræ debent dominis antiquis, nec repetentibus quaruntur, eod.
- 9 Postliminii ius tempore belli & pacis.
- 10 Induciarum tempus non habet ius postliminii.
- Inducia quid.
- Tregue quid, eod.
- Fœdus quid, eod.
- Pax quid, eod.
- 10 Postliminii ius non est in captis a latronibus, & piratis bellis eripitibus.
- 10 Postliminii iure qua non possunt repeti.

Res & personæ, quæ in hostium potestatem peruenierunt, postliminium ius quod habebant repetunt, vel postliminio, vel redemptione. Postliminium, in nominis notatione aperte testatur, limen prius reperitum postea, id est, rem vel personam recepisse primam quem habebat locum, vel fines, vel statum, *§. si quis ab hostibus quibus mo. ius pat. pot. solui. Cice. in Topic. postliminium. 19. postliminia, de captiuis, in P. & l. si. eo. P. At Paul. Iurif. conf. latius substantiam postliminii fictioe cõplectitur. Postliminium, inquit, est ius amissæ rei recuperandæ ab extraneo. Sin statum pristinum restituende inter nos & liberos populos, reges, legibus ac moribus constitutum. Nã quod bello amissimus, aut etiam circa bellum, hoc firmiter recipiamus, dicimur postliminio recipere: idg. naturæ iure introductum est, vt qui per iniuriam ab extraneo detinebatur, is ubi in suos redisset, pristinum ius suum reciperet. hec Paul. postlimini, 19. de capt. & postlim. reuer. in P. ¶ Postliminium tamen statum mutatione, itaque rerum & personarum præcellit, & iterum restitutione eiusdem denotat. Mutatio aut hæc sic captiuitate facta ab hostibus, duplici consideratione: videlicet primam, dum res capta transit in captiuis potestatem: nam si persona captiua, ea sui iuris esse iure Romano delinebat, fiebatque captiuis, vt superiore capite ab eide doctimus, sicur & res alia*

res alia capti eximebantur a iure dominorum, & in eodem capientes transibant. Alia deinceps ratione rerum fiebat status & personarum quoque alteratio, ex parte eorum, qui capti erant, & in partia relinquiebantur: nam & illa quae captiuorum erant, nec ad capientes, nec ad captiuos tunc pertinebant, sed alterius iuris vel status fiebant. Siquidem pro mortuo habetur is, qui captus est, a die quo captus est, ut notat Papinian. *l. pater, 10. de captiuis, in P. & l. ius in errore, 4. §. fin. de ius. lib. 4. l. p. tit. 3. si postea inibi moriatur, nec reuerfus est; quod & probat Vlpia. *l. in omnib. 8. de captiuis & post. im. reuerfus, in P.**

3 ¶ Proinde captio patre, & seruo, *l. lege Cornelia, de testamen. in P. l. penult. de libe. & post. l. si. C. de senten. pass. l. 1. §. nam pater, ad senatus. Maced. ita hostium factio, filiusfamil. iuratus: nam pater, qualiter iuris captiuitate sit, *§. serui, de iure person. alios non habet in potestate, l. sic eueniet, ad leg. *l. de adult. in P.* Et seruus capti stipulatus, acquirat heredi eius, qui erat successurus, si mortuus fuisset tunc, *l. de captiuis, in P.* Captiuo quoque mortuo apud hostes ex lege Cornelia fingitur mortuus apud suos, ut ei succedat ab intestato, seu ex testamento, qui successuri erant, si apud suos decederat tunc, *l. ab intestato, in l. bona eorum, 2. de captiuis, in P.* Et medio tempore gesta per filiumfamil. post patris captiuitatem, & ante eius postliminium, si legitima aetatis fuerit, rata sunt, ut ab emancipato facta, si in praedictorum patris non sunt: exempro gestorum a filiofamil. tempore deportationis patris, & ante eius restitucionem, quae eodem modo tractantur, *l. fin. §. 1. de senten. pass. & resti. lib. 9. C. ius, §. 1.* Efficit & ius postliminii sua fictione, ac si qui reuerfus est nunquam abfuisse, *retro. l. 6. cum legi. §. de capti. in P.***

4 ¶ Sic in postliminio consideranda: praesens itatus captiuitatis, quo seruorum qualitas similis quis est, ut per se nihil posse dicatur, *l. postliminio, 2. §. cod. P. l. in bello, §. factio, l. in bello, 12. §. si quis ca. p. de reg. iur. P.* Dehinc secundo suspensio iurium quae fit, dum expectatur postliminium, ut quae in peculio seruorum capta sunt & filiorum, in suspensio sunt, *l. bona, 22. §. quae peculiari. cod. ius. de capti. P. l. si quis, §. 1. de ius. cap. in P. §. si ab hostib. quib. mod. ius patri pot. sol. ut si redierit, eius ius: si decesserit, lege Cornelia ad heredes eius pertineat: deturque curator interim bonis capti, *l. cum cognatos, 3. C. de capti. nam antequam certus quis sit de morte naturalis capti, non adit hereditatem eius, vel ab intestato, vel ex testamento. Postliminium fictionem inducit, ut quando dominus rerum & personarum redit a captiuitate, censentur eius iura fuisse in pendenti, dum postea rediens sua recipit pristina iura, *l. nec nos, 1. eo. C. Et ita inspecto quidem tempore captiuitatis, nulla res capti erant in pendenti statu. Verum inspecto tempore postliminii facturo, dum id contigit, fuisse in praefero dicimus, §. si ab hostib. quib. mod. ius pat. potest. sol. & ibi glo. l. in bello, 12. §. si quis ca. p. de reg. iur. P.***

5 ¶ Atque postliminium id restituit, quae quis ante habebat, & quae illi medio tempore captiuitatis contingere potuerunt, *§. factio, §. conditiones, de ver. b. oblig. ut apud hostes filius susceptus, si postliminio redierit, filii iura habet, l. penult. de capti. & postlim. reuerfus, C. l. ab hostib. 18. C. cod. ita reuerfus filiofamil. iure postliminii, pater filium suum recuperat, *Paulus in l. apud hostes, 9. de captiuis, in P. l. 1. §. sed & si, ad Tertulian. P. l. ab hostibus, §. 1. ex quibus cau. ma. in P. l. 1. C. de capti. & filius suam, Pomponius, in l. cum dua, 1. §. de capti. in P. l. captiuo, §. l. ius postliminii, 1. §. C. eo. tit. Conceptus tamen & editus, apud hostes, patre existente & ibi mortuo alio iure quam fictionis legis Corneliae, vel cum matre rediens, vel sine ea succedet, *l. 1. C. de cap. l. diuus, eod. titu. P.* Non tamen licet iura patriae potestatis reuertuntur postliminio, vxores maritis redeuntibus restituantur: nam tantum consensu vxorum redintegrabantur matrimonia, *d. l. cum dua, §. fin. & l. non ut a patre, l. in bello, §. medio, eod. tit. de capti. P.* Retro tamen creditur in ciuitate fuisse semper, qui ab hostibus aduenit, *leg. retro, 16. eod. tit. P.* Et ita auus etiam emancipati, filium recipit in potestatem capto emancipato redeunte, *l. si me vibi, 13. de capti. P. l. si quis praegnanter, 23. e.* Et ita metallum damnatus, de metallo captus, redeuntis, in metallum reuertitur, seruus ad dominum, *l. in bello, §. si quis seruus, cum sequen. §. de capti. in P. l. mulier inopis, 6. eod. sicut lib. et in prist. nam libertatem, *l. sicut liberis, 10. de capti. & postlim. C.* Ab hostibus captus, seruus hostium est, & postliminio itatum recuperat pristinum, *l. ius postliminii, 1. §. fin. de cap. Et in summa tantum valet postliminii ius, quantum ademptio per captiuitatem: veluti tantum valet deportatio ad restitutionem indulgentiam, quantum ad poenam sententiam, *l. si §. si. & pen. de sent. pass. & resti. C.* ¶ Et si dicitur ita species postliminii sunt: ut aut nos reuertamur, aut aliqua recipiamus vi erepta, *l. cum dua species, 14. de cap. in P.*****

Ita expulsus hostibus ex agris quos ceperant, dominia eorum agrorum ad priores dominos redeunt, nec publicantur, nec praedae loco cedunt. Publicatur enim ille ager, qui ex hostibus captus est, *l. si captiuus, 20. §. 1. eod. tit. Ut & virtute nostrorum militum liberati ab hostib. non redemptione, illico statum, quem captiuitatis causa amiserant, recipiunt: receptos enim eos non capti. s. iudicare debemus, & militem nostrorum defensorem eorum decet esse, non dominum, ut singulariter tradunt Diole. & Max. C. C. in l. ab hostibus capti, 12. C. de postli. reu. ¶ Postliminium, ¶ sicutius captiuitatis, & in bello & tempore pacis est, sed ratione diuersa, quae hisdem verbis explico, quibus Pompon. *In bello postliminium est, cum ii, qui nobis hostes sunt, aliqui ex nostris ceperunt & intra praedia sua deduxerunt. Nam si eodem bello is reuerfus fuerit, postliminium habet, id est, omnia perinde et restituitur iura, ac si captus ab hostib. non esset, & c. In pace quoque, postliminium datum est. Nam si cum geie aliqua, nec amicitiam, nec hospitium, nec fedus amicitiae causa factum habemus, ut hostes quidem non sunt. Quod autem ex nostro ad illos peruenit, illorum sit, & liber homo nostrer ab eis captus, sit seruus eorum. Idem est si ab illis ad nos aliquid perueniat, hoc quoque, regitur casu postliminium datum est, Pompon. in l. postlimini, §. de capti. in P. Inter federatos nobis, & liberos, quamuis extranei sint, tamen postliminium locum non habet, quia illi apud nos & libertatem suam & dominium rerum suarum aequae ac apud se retinent, & eadem nobis apud illos contingunt, Proculus, in l. non dubio, 7. de captiuis, in P. & ibi traditur, quis liber populi, qui se federatus, Rarlam Tryphonius Iurificoni. In bello, inquit, postliminium est: in pace autem ius qui in bello capti essent, de quibus nihil in pactis erat comprehensum. Quia spem reuertendi eum in virtute bellica magis, quam in pace Romanis esse voluerunt. Item in pace, qui perueniunt ad alteros si bellum subito exarsisset, eorum serui efficiuntur, apud quos iam hostes suo facto deprehenduntur, quibus ius postliminii est, tamen in bello quam in pace: nisi federe casum fuerit, non esse ius postliminii, Trypho. in l. in bello, 12. de capti. in P. ¶ At tempore induciarum, ius postliminii non est, *Paulus in l. postliminium, 19. §. induciae, de capti. P.* quia induciae sunt cum in breui & presenti tempore conuenit ne iniucem se laederent, *d. §. induciae.* Quae si longiores sunt, dicuntur Treugas, *titu. de treuga & pace, lib. 1. Decret. tit. 3. 4.* quae si in pacem transeant, Federa, *l. hostes, & l. non dubio, de capti. P.* dici possunt. Dicimus nos Galli inducias, *suspension d' armes, treugas vero, quae longiores induciae sunt Latinis, praesens: at federae aliances, ratione pacis aeternae.* Et proprie Pax, quando a pactioib. fedus sancitur & firmatur, *e. i. de pact. ap. Greg. l. eo. ius. in P. M. Varro in libro humanarum, Induciae, inquit, sunt pax castris, si paucorum dierum: & alio loco, Induciae, sunt belli feriae. Gellius explicat, lib. 1. c. 25. neque pacem esse inducias, quia bellum manet, pugna cessat, hancque cessationem pugnae pactitiam, Graecis dictam *επιπέλας.* Aurelius Opius h. i. mutatum, Inducias ait esse, cum hostes inter se utriusque; utroque; alteri ad alteros impune & sine pugna ineunt, & inde nomen factum, ut sint quasi iniurus atque introitus. Proinde cum induciarum tempore capta captiuorum non sunt, nec capti serui, *d. l. hostes, & l. non dubio,* non opus est postliminio, cum belli iure non sit captio facta, *d. l. postliminium, 19. §. a piratis.* ¶ Sic etiam capti a piratis & latronibus, liberi remanent: quia nullum ius belli, *d. l. hostes.* Id ipsum de captis in bellis ciuilibus statuitur, *Ulp. in l. si quis ingenuum, 21. l. de captiuis, in P.* ideo nec in istis postliminium, *l. latrones, 27. de captiuis.****

¶ Porro excipiuntur quaedam res & personae, quae iure postliminii non possunt repeti. Nam Marcellus ait, nauibus quidem longis, & onerariis, propter belli usum, postliminium esse non piscatoris aut actuariis voluptatis causa paratis: equos ferri impatientes ad hostes se proprios postliminio repeti, non arma quae sine flagitio non amittuntur, non vestes, *Marcel. in l. 2. & Pomp. in l. 3. de capti. in P. l. 3. §. miles qui in bello, de re mil. in P.* quodque in bello captus est, & cessit in praedam postliminio non recipitur, *Labeo, in l. si quid in bello, 28. de capti. in P.* Ex personis, qui armis victi, se hostib. dederunt, postliminio non gaudent, *Paulus, l. postliminio, 17. de capti. in P.* nec quem nos dedimus hostibus, si reuerfus est, etiam nos redierit ab hostib. non receptus, *l. 4. eo. tit. P. ius. l. si de legato, in P.* Transfugae etiam nullum postliminium est. Hostium enim numero habetur, qui proditorum animo patriam relinquit, *l. postliminium, 19. §. transfuga, & §. seg. de capti. in P. Item ei, quib. ex cau. mar. in P. si liber sit nam si seruus transfugerit, non eius causa sed domino postliminii ius erit, ut seruus recipiat, *d. l. eo. §. transfuga.* si sine eius voluntate transfugerit, *l. si seruus ab hostibus, de iure i. act. in P.* Et si captiuus, de quo in pace cautum fuisset, ut rediret, sua voluntate postea apud hostes mansit, non ei postea postliminium*

est, l. si captiuus, 20 de capt. in P. Videtis hostibus etiam recuperati, postliminio reditisse existimantur, & qui ab illis euaserint: si modo ad suos redierint a nimo eo, ne amplius ad hostes redirent, non si alius sit animus, Florenti. in l. nihil interest, 25. de capti. in P. Pompon. in l. postliminii, 5. §. si. eod.

De Redemptione ab hostibus.

Cap. 6.

- 1 Redemptio captiuorum quid.
- 2 Redimit se, vel suis nummis, vel alienis. Redimens suis nummis alium, quibus cassis non repetit pretium, eodem.
- 3 Redimens suis nummis alium, non eum habet ut mancipium, sed iure pignoris.
- 4 Redemtionem captiuorum relicta qua habent privilegia.

Postliminii recipiendi ¶ modus alius est per redemptionem, quando pactione pretium statuitur, l. cum non redemum, 5. de postlimi. reuer. lib. 8. C. tit. 51. ob quod hostis captiuum restituit, & captus a feruitate hostili, si liber antea esset, liberatur, l. si captiuus, 20. eod. tit. in P. l. commercio, 16. C. eod. tit. si seruus restituitur refuso pretio dominis, l. in bello, §. si quis seruus, de capt. P. l. mulier, 6. eod.

¶ Verumtamen ¶ obseruandum est, statum restitui pristinum, statum quidem redemptione facta, si suis nummis quis se redimat: aut si alienis nummis redimatur, tum demum tantum, cum pretium soluerit, vel ei aliquo alio iudicio illud remissum fuerit, l. liber captiuus, 17. de postlimi. reuer. in P. l. si liberum, 11. C. eod. vel si alio modo, qui pretium dedit, iure amittere debeat, ut si redemptam proficiat, l. si adiffime, 7. eod. de cap. C. Item si tacite renuntiet pretio: veluti si in uxorem redemptam accipiat, l. si quis ingenuam, 21. eod. P. l. 2. C. eo. l. is qui te ab hostib. 13. eod. C. argu. l. liberta, de oper. liber. P.

¶ Etenim ¶ qui redemptionis pretium soluit, iure pignoris redemptum retinet, l. 2. l. praes, §. l. si liberum, 11. l. si is qui te, 13. de captiuis, C. l. si quis ingenuam, 21. eod. P. non enim emuntur tanquam mancipia quando a suis redimuntur. Nec beneficium debet in calamitatem conuerdi, l. quod fauore, C. de legibus, cum redemptio facultatem redeundi praebet, non autem ius postliminii mutat, in l. si captiuus, §. fin. de capti. in P. Nihilominus tamen aequitas suadet pretium restitui, qui emerint a barbaris, vel pro pretio, laboris obsequio, vel opere quinquenni, vicem referre beneficium ab illis, qui habituri sunt in columen, si in ea nati sunt, libertatem. Ne forte aliquando dampni consideratio, in tali necessitate positus negari faciat emtionem, in l. si. C. de capti. & postlimi. reuer. Interim tamen antequam pretium redemptori exsolutum fuerit, utentur iuribus postliminii, & liberi hominis, & poterunt successiois iura sibi vindicare, hereditatemque adire, l. is qui liber, C. de captiuis. Et si filios quis aliquae genuerit, nec filii serui sunt redemptoris nec pignoris nexu apud eos sunt, restituito pretio, l. praes, §. de capti. C. Nec remisso vinculo pignoris libertas fit redemptoris, nec obsequium ideo filius eius debet, l. si liberum, 11. eod. Quia & inuito redemptore, refuso pretio pristinum ingenuitatis consequitur statum, etiam quocumque offerent pretium solutum, l. cum & postliminii, 6. de capti. C. Hoc enim pietatis causa receptum est. ¶ Sicuti ¶ ea quae instituitur in captiuorum redemptionem dispositio vltima, siue alio herede, quae & recepta est, nec subiicitur falcidiae detractioni, l. si quis ad declinandam, 37. de episc. & cleric. C. lib. 1. tit. 6. & si quid singulari legato eius pietatis causa relictum fuit, redemptioni faciendae designatus cogitur exsequi: & si nolit, vel nulli mandata est haec prouincia, episcopi loci, cuius testator est, exequitur, l. nulli, 28. de episc. & cler. lib. 1. C. tit. 6.

De acquisitione per Natiuitatem.

Cap. 7.

- 1 Bonorum incrementa, vel a natura, vel hominis ope: natura latenter, & aperte.
- 2 Partus ventrem sequitur, quomodo. Natiuitate quomodo res nobis querantur.

Accedunt incrementa ¶ bonis nostris dupliciter, naturae arte, vel hominis. Natura bifariam, vel aperte per natiuitatem, vel latenter, ut per alluionem, hominis ope, & per alios modos querendi. Nata igitur ex his quae possidemus iure domini, vel utriusque, dominium nostrum consequuntur, l. in pecudum, de de vsuca. P. §. in pecudum, de rerum diuis. l. 2. de acquir. rer. dom. l. partium, C. de res vindi. l. idem Pomponius §. idem scribit si equum, 2. eod. tit. P. §. item ea quae, de rer. diuis. ¶ Sic ¶ partus, naturae ratione, matrem sequitur, et si de qualitate dignitatis dixerunt respon-

deatur, & patri affecta fiat, l. nullus, l. exemplo, l. eos, de decur. lib. 10. C. l. cum legitime, de sta. ho. P. Iubet autem aequitas ex nostris gentibus, nostra fieri, utpote qui curam onufque generantium sustinemus, & proinde commodum ad nos pertineat, l. secundum naturam, de reg. iur. in P. c. qui sentit, eod. tit. in 6. Eo modo fructus proprietatis dominum sequuntur, nisi specialia causa vsusfructus, vel vsus ad alium pertineant, l. bona fidei, §. si de acquir. rer. dom.

De Alluione. Cap. 8.

Lib. 7. C. tit. 41.

- 1 Flumina censitorum vice.
- 2 Alluio quid.
- 3 Alueus fluminis exsiccatu cuius sit. Insula nata in flumine cuius sit.
- 4 Alluio quando mutet, vel alteret rem cui accedit.
- 5 Censu agri non augetur, aucto per alluionem agro, nec minuitur diminutione alluionis: contra, si per inundationem id fiat.
- 6 Alluionis acquisitio quare iuri gentium.
- 7 Alluionis ius in quibus casibus locum non habet, & seq.
- 8 Inundatione in praedia aliena in secula condici a dominis possunt.
- 9 Alluionis accessio in agris limitatis & clientelaribus, ad quas pertinet.

Flumina censitorum ¶ vice funguntur, ut ex priuato in publicum transferantur, & ex publico in priuatum, Pompon. in l. ergo si insula, §. alluio, de acquir. rer. dom. ¶ Alluio ¶ nobis adicitur rebus possessis, cum flumen lambendo ripas, in quibus praedia habemus contigua, adicit eisdem paulatim, ut intelligere non possumus, quantum quoquo momento temporis adiciatur. Quasi vis fluminis ex praedio alterius partem detraxit, eaque iuncta fuerit, & traducta in aliam partem, remanet domini prioris, nec iure alluionis occupatur, probatur utrumque in l. adeo, 7. §. praeterea, de acquir. rer. dom. in P. l. 1. §. fin. de alluionibus, lib. 7. C. tit. 41. §. praeterea, de rerum diuis. ap. Instum. ¶ Ut ¶ si alueus fluminis exsiccatu fuit, dominorum praediorum proximiorum sit, quemadmodum & eorum damnum est, dum ab illis per flumen deraditur & in publicum transferatur alueus, l. ergo, de acquir. rer. dom. Idemque ius feruatur in insula in flumine nata, ut si aequaliter distet ab utraque ripa, dominorum agrotum sit aequaliter distantium: sin autem alluio magis accedat, eius sit, haec & plura, l. Martius, & l. insula, de acquir. rer. dom. in P. l. inter eos, eod. tit. Alluionis ¶ latens incrementum cum notabile non habet mutationem, certe rem mutare cui accedit, alterare non potest, ut alla dicatur: sicuti non ideo minus res quaelibet eadem dicitur, quae latentes habet mutationes, & pene incrementa & decrementa momentanea, l. proponatur, de iud. in P. ¶ Et ¶ ideo nec augeri potest census agri, si paulatim incrementum alluioe ei accedat: nec minui, si de cedat, l. fina, C. de alluio. Contra, si per inundationem extra alluionem quid decedat vel accedat. Nam quibus diminutum est patrimonium, diminuitur census, & quibus auctum, augetur, sic intelligenda de inundatione, non de alluioe, l. 2. C. de alluio. l. forma censuali, de censu. P. l. 2. de anno. §. trib. lib. 10. C. & inundationis ius, aliud quam alluionis, l. 6. de rerum diuis. P. l. 2. in princ. & §. 6. ne quid in loco publ. Aequum quoque visum est, eum habere locum, qui patitur incommoda, l. fin. §. sed cum in secundam, de iur. C. l. secundum naturam, de reg. iur. in P. cum similib. Et ideo, sicut usufructuarius in decremento non potest conqueri, ita in alluionis augmento vtilitatem capit, l. item si fundi, §. sed si metalla, de vsufru. P. l. si ego, §. idem ait, de Publicia in rem actio. ¶ Deinde ¶ iure gentium firma haec quaesitio, cum flumen publicum sit, & quod per illud additur, nullius est, & occupanti quaeratur, fundo videlicet cui adheret, iure accessionis & consolidationis, l. 9. §. Alphenus, de damno infect. l. cum principalis, de reg. iur. P. Et cuius est totum, merito illius est pars, quae toto accreuerit, l. in rem, 23. §. item quocumque, de rei vindi. P. l. quicquid, l. 2. de acquir. rer. dom. §. si amem, de rerum diuis.

¶ Ex ¶ superioribus acute consideratis colligemus certos casus, 7 in quibus alluionis ius non fit. Primus est, si iuxta torrentem, nec iuxta flumen publicum praedia sint, ut notat Angelus Aretinus, in §. praeterea, num. 5. de rerum diuis. post Baldum. Ioannes autem Faber quaestionem illam, num riuus, vel torrens, vel flumen, sit aqua praeter labens, reiciendam esse ad fluctuorum illius loci sententiam censet, l. o. Fab. in d. praeterea.

¶ Alius ¶ casus si alia, quam terra, praedii nostris accedant, & vi fluminis impertentur, ut tigna, arbores, aliaeque, quae alluioe non